

jeg fremdeles holde fast ved. Jeg vil nødig forelægge et Lovudkast for et enkelt Religions-samfund, fordi man derved, som det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) bemærkede, giver Noget bort fra Administrationen, som det maatte ikke var rigtigt at ofre, og dernæst fordi jeg fremdeles maa lægge Vægt paa, at Antallet af Samfundets Medlemmer maa komme i Betragtning. Det er meget rigtigt, som den ærede Secretair (Warfob) sagde, at Antallet af Samfundets Medlemmer her i Kjøbenhavn er 100, at der er nogle flere i Nærheden af et Par af vore Provindsbyer, og i Norge og Sverrig er der et større Antal, saaledes at der, naar man regner hele Norden sammen, vil blive omtrent 800, men til dette større Antal er jeg ikke berettiget til at tage Hensyn; vi have kun at gjøre med dem, der findes her i Riget. Hvad angaaer en administrativ eller en ikke-administrativ Afgjørelse, har jeg i en af mine For-gængere en meget stor Autoritet, paa hvis Dom jeg lægger megen Vægt, og som har holdt paa den administrative Vej. Jeg troer, at Sagen kunde have været ordnet, naar man havde holdt sig indenfor det, der først passerede i Sagen, men i Mellemtiden er den af en foregaaende Minister bragt over i et andet Spor. Jeg troer derfor, det vil være naturligt at oppebie, om der fremkommer et privat Lovforslag angaaende denne Sag. Dersom dette ikke skeer, staaer det endnu aabent for Regjeringen at tage Initiativet, og den vil da efter nærmere Conference tage sin Beslutning om, hvilken Vej den vil gaae. Fremkommer der et privat Lovforslag, vil det vise sig, hvorvidt Repræsentationen er enig om, at denne Sag ordnes ad administrativ eller ad legislativ Vej, til hvilken sidste Afgjørelsesmaade jeg er tilbøjelig til at helde.

Høgsbro: Jeg maa tilstaae, at jeg kan ligesaa lidt iafstent som for et Aar siden forstaae det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tschernings) Optraeden i denne Sag. I den 13de Session udtalte han sig ganske rigtigt, som den ærede Minister gjorde opmærksom paa, i modsat Retning, og da kunde jeg nogenlunde følge hans Tankegang, hvorimod

jeg ikke kan det i den Retning, han nu har taget. Jeg haaber, at han, der ellers har saa stor Indflydelse her i Thinget, vil sluffe sig, naar han troer, at han denne Gang vil faae Fleertallet med sig, thi der er her Tale om noget Mere end om dette Samfunds hurtige Anerkjendelse eller ikke. Der er her Tale om et stort Principspørgsmaal, nemlig om, hvorledes Grundloven skal anvendes. Jeg er enig med den ærede Rigsdagsmand om, at Samfundet hurtigt bør anerkjendes, og jeg ønsker, at et privat Forslag maatte fremkomme, thi ad denne Vej synes Banffelighederne alene at kunne løses. Naar det ærede Medlem af nogle Grundlovsparagrafer udleder, at vi have Religionsfrihed her i Landet, og at Sagen derfor bør ordnes ad administrativ Vej, kan jeg ikke forstaae, hvorledes han kan fortolke de af ham oplæste Grundlovsparagrafer, som han gjorde. Ganste vist have vi Religionsfrihed her i Landet, men derom er der jo ikke Tale i dette Tilfælde. Dette Samfund bestaaer jo ifølge Religionsfriheden, og det har Ret til at leve sit særegne Liv og at dyrke Gud efter § 81 paa den Maade, der stemmer med dets Overbevisning, dog at Intet læres eller foretages, som strider mod Sædeligheden eller den offentlige Orden. Dertil behøver det ingen Anerkjendelse, hverken fra Cultusministeriet, Justitsministeriet eller nogetsomhelst andet Ministeriums Side. Dertil har dette Samfund Ret ifølge Grundloven, og det have mange andre Samfund her i Landet, der ligesom dette ikke ere anerkjendte, f. Ex. de mange Menigheder, der ere udtraadte af Folkekirken og desuagtet vedblive at høre til den evangelisk-lutherske Kirke. De staae os endnu nærmere, og der er dog ikke Tale om at anerkjende dem. De bestaae og leve som religiøse Samfund, og der er Ingen, der bestrider deres Troesfrihed. Det, her er Tale om, er § 83, at de afvigende Troessamfunds Forhold skal ordnes ved Lov. Der kan være Spørgsmaal om, hvad der skal forstaaes ved „Forhold“, men naar man sammenligner denne Paragraph med § 80, hvor „Forfatning“ bruges om samtlige Forhold, kan der ikke være Tvivl om, at der her maa forstaaes de andre Forhold, Forholdet til Staten. Og hvad Udtrykket „Lov“ angaaer, bliver det